

AKTIVITETER FRA FAFO

26. september 2012: Konferanse på Fafo om inkludering av romfolk. Konferansen arrangeres i et samarbeid mellom EU-landenes ambassader, EU-delegasjonen i Norge og Fafo. Med utgangspunkt i «2011 EU Framework for national Roma integration strategies» vil det bli innledninger og debatt om temaene arbeidsliv, utdanning, helse og bolig. På programmet har vi nasjonale og internasjonale eksperter, politikere og representanter fra EU-kommisjonen. Konferansen holdes på engelsk.

Kontaktpersoner på Fafo: [Line Eldring](#) og [Guri Tyldum](#). Konferansen er fullbooket. Konferansen vises også direkte på nett-tv. (Fafo Østforum, 12.09.12) [Les mer om konferansen og "2011 EU Framework for national Roma integration strategies"](#)

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE

ALLMENNGJØRING OG SOSIAL DUMPING

[Temaside om allmenngjøring](#)

21. september 2012: Nasjonal konferanse om trepartssamarbeid og sosial dumping. Arbeidsminister Hanne Bjurstrøm inviterer til konferanse.

Fortsatt innsats mot sosial dumping blir satt på dagsorden, med særlig vinkling på trepartssamarbeid og allmenngjøring av tariffavtaler. Blant innlederne er statsminister Jens Stoltenberg, statssekretær Jan-Erik Støstad, Fafo-forsker Line Eldring, Kjell Skjærvø (Fellesforbundet), Stein Evju (Institutt for privat rett, UiO), Bernt Bratsberg (forsker ved Frischsenteret). Konferansen avholdes på Radisson Blu Plaza Hotell, Oslo, 21. september, kl. 09.00-15.30. Konferansen vil bli streamet. (Arbidsdepartementet, 07.09.12) [Les mer](#) [Påmelding via web](#)

Få kommuner stiller krav ved innkjøp for å unngå sosial dumping. [Fremtiden i våre hender](#) har gjennomført intervju med innkjøpere i den største kommunen i hvert av landets 19 fylker, og undersøkelsen viser blant annet at i mange kommuner stilles etiske krav kun unntaksvis. Ålesund har som en av få norske kommuner stilt klare krav ved sine innkjøp for å unngå sosial dumping. For å forebygge risikoen for sosial dumping, har kommunen en klausul i sine innkjøpskontrakter som skal sikre like arbeidsvilkår uavhengig av nasjonalitet (ILO-konvensjon nr. 94). (Ålesund kommune, 11.09.12) [Les mer](#) Les mer om, og last ned, rapporten fra Fremtiden i våre hender: "[Store ord - etikkfattig handling](#)"

Vil heller allmenngjøre tariffavtalenes minstelønninger enn å innføre offentlige minstelønninger. LO-leder Roar Flåthen tar imot nordisk fagbevegelse i Ålesund for å danne felles front rundt den nordiske modellen. – Vi må sikre den

nordiske forhandlingsmodellen mot forsøk på å undergrave den, f.eks med offentlige minstelønninger som vi ser lenger sør i Europa. Vi har et annet system, og vil heller allmenngjøre tariffavtalenes minstelønninger. Med offentlige minstelønningssystemer ville en renholder i Norge bare hatt halve lønna, sier han til Avisenes Nyhetsbyrå. (Jarlsberg, 13.09.12) [Les mer](#)

Krisa i Europa må ikke ramme nordiske arbeidstakere. - En av de største

utfordringene for den nordiske modellen framover blir kampen mot sosial dumping, sier SV-leder Audun Lysbakken. SV er bekymret for hva en eventuell høyregering vil finne på om de kommer til makten. - Ikke fordi Høyre ønsker mer sosial dumping, men fordi de ikke anser spørsmålet som viktig nok. En regjering som ikke kontinuerlig arbeider mot sosial dumping vil ikke klare å holde demningene ved like, sier han. (SV, 24.08.12) [Les mer](#)

35 år med arbeidsmiljøloven. På AOF Norges markering av Arbeidsmiljølovens 35 årsdag fortalte Hanna Vesterager, inspektør i Arbeidstilsynet, om en hverdag i tilsynet de ikke hadde drømt om bare for 20 år siden. Arbeidsoppgavene endrer seg, og de endrer seg raskt. Et sentralt område i dag er sosial dumping. (Fri Fagbevegelse, 27.08.12) [Les mer](#)

Sosial dumping-problematikk dukker opp i stadig flere bransjer. I renholdsbransjen er nå en etterlenget godkjenningsordning på plass. I luftfartsbransjen øker innleie av billig arbeidskraft. I transportbransjen krever arbeidstakerforeningen YTF stans i kabotasje. Les mer i sakene nedenfor.

Renholdsbransjen

– Lett å velge rett i renhold. – Den nye godkjenningsordningen med ID-kort gir oss bedre muligheter til å rydde opp i renholdsbransjen, og det bør bli lett for de som kjøper renholdstjenester å velge rett, sa statssekretær Jan-Erik Støstad da

han klippet snora på det nye kontoret for godkjenningsordningen i Drammen. (Arbeidsdepartementet, 04.09.12) [Les mer](#) Se også: [Påbudt å kjøpe hvit vask](#) (LO-Aktuelt, 30.08.12) [Alle er for den nye ordningen](#) (Gudbrandsdølen Dagingen, 04.09.12) [Seriose aktører i renholdsbransjen er glad for strengere regler](#) (NRK Sørlandet, 30.08.12) [Hovedtillitsvalgte i ISS glade for at ordningen er på plass](#) (Arbeidsmannen, 31.08.12) [Nå må alle bevise ren samvittighet](#) (Arbeidslivet.no, 31.08.12)

Godkjenningsordningen i renholdsbransjen på plass. Fra 1. september må alle som skal tilby renholdstjenester være godkjent av Arbeidstilsynet. De ansatte skal ha ID-kort. Det vil være forbudt å kjøpe

renholdstjenester fra virksomheter som ikke er godkjente. –Godkjenningsordningen er et synlig resultat av samarbeidet mellom partene i bransjen og myndighetene, sier arbeidsminister Hanne Bjurstrøm. (Arbeidsdepartementet, 02.09.12) [Les mer](#) Mer informasjon om godkjenningsordningen i renholdsbransjen på [Arbeidstilsynets nettsider](#) Kommentar ved arbeidsministeren: [- En ryddigere renholdsbransje](#) (Arbeidsdepartementet / Dagsavisen, 03.09.12)

Luftfartsbransjen

Norwegian-piloter tar vikarstrid til retten. Piloter i Norwegian går nå til sak mot sin egen ledelse. Norwegian Pilot Forening mener det er et avtalebrudd når det norske flyselskapet lar Spania-baserte vikarer fra utenlandske vikarbyrå fly på etablerte ruter i Skandinavia. – Det er brudd på inngåtte kollektivavtaler. De er formelt ansatt på andre steder enn der vi opererer og har dårligere vilkår og sosiale ytelser, sier Halvor Vatnar, leder i pilotforeningen (NRK, 11.09.12) [Les mer](#)

HK: - Må demme opp for sosial dumping i luftfarten. Luftfartsbransjen preges av stadig mer innleie av billig arbeidskraft. Det vil Handel og Kontor stoppe. – I dag ser vi arbeidstakere fra andre land som jobber for helt andre lønninger enn våre medlemmer. Dette er å regne som sosial dumping og det må det settes en stopper for, sier nestleder i Handel og Kontor, Peggy Hessen Følsvik. (HK-Nytt, 29.08.12) [Les mer](#)

Arbeidsministeren skeptisk til lavprisselskapene. Flyreiser på ekstreme lavprisbilletter er en usolidarisk utnyttelse av ansatte, mener arbeidsminister Hanne Bjurstrøm (Ap). Hun kaster seg dermed inn i debatten om sosial dumping i flybransjen - på arbeidstakernes side. Bjurstrøm varsler en større gjennomgang av sosial dumping i transportbransjen, både langs veien og i lufta. Og hun ber folk tenke gjennom kjøp av billige billetter. (VG /DN, 30.08.12) [Les mer](#)

Transportbransjen

Østeuropeiske langtransportsjåførere har ikke råd til mat i Norge. Østeuropeiske sjåførere som jobber for skandinaviske selskaper og datterselskaper tjener langt dårligere enn sine norske og svenske kollegaer. - Vi kan ikke akseptere at lastebiler med sjåførere på lønns- og arbeidsvilkår fra lavkostland i stort omfang kjører mellom bedrifter i Norge. Det er sosial dumping som vi må bekjempe. Dette er uverdige for de utenlandske sjåførene, det presser nordmenn ut av transportbransjen og skaper et press på norske lønns- og arbeidsvilkår, sier statssekretær Erik Lahnstein i Samferdselsdepartementet. (NRK, 08.09.12) [Les mer](#) Hør radiodokumentaren om sosial dumping i transportbransjen: [Langtransportsjåføren - den nye norske sjømannen?](#) (NRK P2, 08.09.12)

Krever stans i kabotasje. Yrkestrafikkforbundet skal i dag møte samferdselsminister Marit Arnstad. Hovedtema for møtet vil være konsekvensene av at transportører fra EØS-området kan drive midlertidig transport i Norge. - Kabotasje truer norsk lastebilnæring, sier YTF-leder Svein Furøy. YTF krever stans i all kabotasje i Norge slik at man kan få vurdert grundig konsekvensene knyttet til slik kjøring. (YTF, 03.09.12) [Les mer](#) Se også: [Norsk Transportarbeiderforbund \(NTF\) ber om en tenkepause for kabotasjetransport](#) (NTF, 03.09.12) [Påstander om sosial dumping i transportsektoren](#) (NHO Logistikk og transport, 10.09.12) [- Bra at Samferdselsdepartementet følger opp](#) (NTF, 10.09.12) [Kabotasje bekymrer politikerne](#)

Vil se på transportsektoren. - Vi har gjort mye for å bekjempe sosial dumping innen bygg og renhold, nå er det naturlig å rette søkelyset mot transportsektoren. Jeg har fått rapporter i dag på forhold som er helt uakseptable, sier statsråd

Hanne Bjurstrøm. Hun ble onsdag orientert om situasjonen i transportbransjen av arbeidstakerorganisasjonen YS og forskningsinstitusjonen AFI. Hun vil nå ta saken opp med sine regjeringskolleger. (Arbeidsdepartementet, 29.08.12) [Les mer](#) Se også: [YS-Samferdsel i møte med Bjurstrøm](#) (Parat, 29.08.12) [Ny rapport om utfordringer for transportnæringen](#) (YTF, 24.08.12)

[Les mer om rapporten i saken til høyre](#)

(Yrkestrafikkforbundet, 10.09.12)

Ny rapport om utfordringer for transportnæringen.

9000 arbeidsplasser har gått tapt i transportnæringen de siste tre årene. Anbudsutsetting, utflagging, stillinger som blir gjort om fra faste til midlertidige, og tap av kompetanse i Norge fordi oppgavene utføres av arbeidstakere fra andre land. Det er bare noen av utfordringene for nykomlingen YS Samferdsel. Det er de tre YS-forbundene Parat, Maskinistforbundet og YTF som etablerer en samferdselspolitisk plattform, og i går la de fram en rapport som viser felles utfordringer. Rapporten "Transportarbeid i Norge: Trender, utfordringer, dilemmaer og fallgruver" er ført i pennen av Anne Cecilie Bergene og Anders Underthun i AFI (YTF, 24.08.12) [Les mer og last ned rapporten](#)

ARBEIDSINNVANDRING

[Temaside om arbeidsinnvandring](#)

Stanser arbeidsinnvandring fra enkelte land. De norske ambassadene i Nepal, India og Sri-Lanka har meldt at søkerne kan ha brukt falske dokumenter i et forsøk på å tilfredsstille kriteriene for opphold. Nå setter arbeidsminister Hanne Bjurstrøm en stopper for alle arbeidsinnvandrerne fra disse landene. – Det er rimelig klart at dette er et forsøk på svindel, sier hun til Aftenposten. (Utrop, 08.09.12) [Les mer](#)

Arbeidsinnvandring påvirker utdanningsvalg. Innvandrerne som har kommet etter 2004 har ikke spredt seg jevnt utover arbeidsmarkedet, men er konsentrert om noen næringer, som bygg- og anleggssektoren. - Det finnes

indikasjoner på at unge velger seg vekk fra visse næringer for å unngå konkurransen som følger av økt arbeidsinnvandring, sier Pål Schøne, forsker ved Institutt for samfunnsforskning (ISF). (ISF, 04.08.12) [Les mer](#) Se også: [Kommentar: - Byggenæringen har store utfordringer med kompetent kapasitet på utførelse](#) (bygg.no, 30.08.12)

Nesten halvparten innvandret for å arbeide.

Nye tall fra SSB viser at innvandringen til Norge i 2011 var rekordhøy. I fjor innvandret 54 300 personer med ikke-nordisk statsborgerskap. 26 700 kom for å arbeide. Sju av ti (19 300) av disse kom fra de nye EU-landene i Øst-Europa, av dem flest polakker med 9 100. Arbeidsinnvandring fra Litauen har også blitt betydelig, med i alt 5 600 personer siste år. Nordiske borgere trenger verken søke eller registrere seg for å kunne oppholde seg i Norge, og de er derfor ikke med i denne statistikken. (SSB, 30.08.12) [Les mer](#)

På sykepleierjakt i Spania. Øyer kommune drar til Spania for å finne 100 sykepleiere. - Blir pilotprosjektet vellykket, står veien åpen for massiv import av spansk arbeidskraft, sier Kjell Tore Bjørnhaug og Thor Bjarne Aarstad i AB Bemanning. (Fri Fagbevegelse, 10.09.12) [Les mer](#) Se også: [Fagforbundet og Sykepleierforbundet: - Utnytt norsk arbeidsreserve](#) (Fri Fagbevegelse, 13.09.12)

Kommentar: - Vi trenger mer vellykket arbeidsinnvandring.

- Myndighetene satser mer på tiltak mot sosial dumping enn på tiltak som kan forenkle og forbedre arbeidsinnvandringen, skriver Mathilde Fasting, prosjektleder i Civita. - Hverken myndigheter, arbeidsliv eller fagbevegelse tar ansvaret for å gjøre Norge attraktivt for arbeidsinnvandrere, mener hun. (Minerva, 03.09.12) [Les kommentaren](#)

Oljeboom kan gi økt innvandring til Norge.

Sosiologiprofessor Grete Brochmann sier til Dagens Næringsliv at langvarige store oljeinntekter kan fjerne frykten for at innvandring truer velferdsstaten. Men flere innvandrere kan også bety større klasseskiller og andre sosiale og kulturelle problemer, ifølge professoren. Johan Sverdrup-funnet kan bli redningen for finansiering av velferdsstaten og fremtidens eldrebølge. (Dagens Næringsliv, 29.08.12) [Les mer](#)

ANDRE NYHETER

Regjeringen legger frem ny støtteordning for industrien for å hindre utflagging. Regjeringen vil etablere en CO2 kompensasjonsordning for industrien. Formålet skal være å hindre at industribedrifter i Norge flytter sin virksomhet til land med svakere klimapolitikk. Både LO, NHO og Energi Norge har etterlyst en slik ordning, av hensyn til konkurranseevnen. (NRK, 11.09.12) [Les mer](#)
Se også: [Kommentar: - Konkurrerer vi på like vilkår som utenlandske entreprenører?](#) (bygg.no, 06.09.12)

Østeuropeiske arbeidstakere oppsøker advokat med arbeidsrettslige spørsmål. – Vi ser en todeling av arbeidsmarkedet i stadig flere bransjer. Ansatte mangler arbeidskontrakter, får lønn langt under tariff, får ikke overtidsbetalt, jobber med ulovlige arbeidstidsordninger eller utsettes for risiko som kan få konsekvenser for liv og helse, sier regiondirektør i Arbeidstilsynet Oslo, Ørnulf Halmrast til Fagbladet. Stadig flere østeuropeere oppsøker det gratis rettshjelpstiltaket Juss-Buss med arbeidsrettslige spørsmål. Les artiklene i Fagbladet (28.08.12): [En dag fikk Alicja nok](#)
[Stevnet arbeidsgiver – fikk politiet på nakken](#)

Regionale verneombud (RVO) har fått egne nettsider. Dagens ordninger med regionale verneombud omfatter bygge- og anleggsbransjen og hotell-, restaurant- og renholdsbransjen. De regionale verneombudene arbeider for å sikre helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet og for å hindre sosial dumping i disse bransjene. Nettsidene er laget av Fondet for regionale verneombud i hotell, restaurant og renhold og Arbeidstilsynet. (NHO Service, 27.08.12) [Les mer](#) Nettsiden til RVO finner du [her](#)

Fikk sparken fordi hun snakket polsk i lunsjen. Den polske renholdsarbeideren Joanna Renclawowicz fikk sparken som renholdsvikar ved Sykehuset Telemark i Skien. Årsak: Hun snakket polsk med enkelte av sine kolleger, i pausene og noen ganger i korridorene på sykehuset. Nå har hun gått til sak mot sykehuset, for usaklig oppsigelse. Advokatfullmektig Sebastian Garstecki, som representerer kvinnen, har også klaget inn sykehuset til Likestilling- og diskrimineringsombudet. (Dagbladet, 04.09.12) [Les mer](#) Se også: [Venstre: - Stopp diskriminering i helsevesenet](#) (Fri Fagbevegelse, 07.09.12)

FLERE NYHETER finner du på [Fafø Østforums nettside](#)

[Nyhetsarkivet](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafø Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandringer, endringer i politikktutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafø Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafø Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafø Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafø Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafø Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafø, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.fafø.no